

Podczas lipcowej sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów przywódcy lokalni i regionalni przyjęli opinię dotyczącą przeglądu Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Union Civil Protection Mechanism – UCPM), wskazując na konieczność silniejszego zaangażowania miast i regionów w europejski system zarządzania kryzysowego. Zdaniem Komitetu Regionów rosnąca częstotliwość katastrof naturalnych oraz zagrożeń wywołanych działalnością człowieka – od powodzi i pożarów lasów po kryzysy zdrowotne i zagrożenia geopolityczne – pokazuje, że to właśnie władze lokalne i regionalne, jako podmioty pierwszej reakcji, powinny odgrywać znacznie większą rolę na wszystkich etapach zarządzania katastrofami.

W przyjętej opinii podkreślono, że choć za ochronę ludności odpowiadają przede wszystkim państwa członkowskie, to przygotowanie społeczeństwa do sytuacji kryzysowych oraz prowadzenie działań pomocowych w praktyce bardzo często spoczywa na władzach lokalnych i regionalnych. Z tego względu Komitet Regionów opowiedział się za pełnym włączeniem miast i regionów w proces oceny ryzyka katastrof zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym, tak aby opracowywane plany uwzględniały rzeczywiste uwarunkowania i potrzeby poszczególnych obszarów.

Samorządowcy pozytywnie ocenili propozycję Komisji Europejskiej zakładającą wzmocnienie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności poprzez zastosowanie podejścia międzysektorowego obejmującego wszystkie rodzaje zagrożeń. Jednocześnie zwrócili uwagę, że zdolności rescEU powinny być rozmieszczane w sposób strategiczny, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych regionów oraz ich narażenia na konkretne zagrożenia. Takie rozwiązanie ma zapewnić szybszą i skuteczniejszą reakcję w sytuacjach kryzysowych.

W opinii wskazano również na kwestie finansowe. Członkowie Europejskiego Komitetu Regionów wyrazili obawy, że proponowany budżet może okazać się niewystarczający do realizacji zakładanych celów. Zaapelowali o zapewnienie władzom lokalnym dedykowanego finansowania, które będzie stabilne, łatwo dostępne oraz odpowiednio zabezpieczone przed wykorzystaniem na inne cele.

Dokument przewiduje również rozszerzenie zakresu działań ochrony ludności. Zdaniem autorów opinii powinny one obejmować także zagrożenia chemiczne, biologiczne, radiologiczne i nuklearne, zakłócenia funkcjonowania infrastruktury krytycznej oraz transgraniczne zagrożenia zdrowotne. Jednocześnie zaproponowano wzmocnienie współpracy z Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego oraz większe docenienie roli wolontariuszy uczestniczących w działaniach ratowniczych.

Istotnym elementem przyjętej opinii jest również powiązanie ochrony ludności z działaniami na rzecz adaptacji do zmian klimatu. Samorządowcy wskazali, że działania adaptacyjne powinny zostać włączone do systemu ochrony ludności, a obowiązkowym elementem planowania powinno być sporządzanie map podatności społecznej, pozwalających zapewnić odpowiednie wsparcie grupom najbardziej narażonym na skutki katastrof.

Autorzy opinii podkreślili ponadto potrzebę prowadzenia pogłębionych badań nad zapobieganiem katastrofom oraz opracowywania nowych narzędzi służących ograniczaniu ich przyczyn i skutków. W ich ocenie działania te powinny opierać się zarówno na wiedzy naukowej, jak i na doświadczeniach wymienianych pomiędzy regionami.

Przyjęty dokument zwraca również uwagę na konieczność uwzględniania zróżnicowanych uwarunkowań terytorialnych. W opinii wskazano, że cele Unii Europejskiej dotyczące odporności na katastrofy

Samorządy powinny odgrywać większą rolę w ochronie ludności

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 02, lipiec 2026 12:01

Odsłony: 110

powinny pozostawać na tyle elastyczne, aby odzwierciedlały specyfikę regionów najbardziej oddalonych, wyspiarskich, przygranicznych oraz położonych w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami wojennymi.

Sprawozdawcą opinii był Adam Banaszak, radny Rady Powiatu Inowrocławskiego. Jak podkreślił, mieszkańcy Europy oczekują od Unii Europejskiej silniejszej roli w ochronie przed zagrożeniami wynikającymi ze zmian klimatu, katastrof naturalnych oraz coraz bardziej złożonej sytuacji geopolitycznej. Zaznaczył również, że budowanie odporności Europy rozpoczyna się na poziomie lokalnym, dlatego władze lokalne i regionalne powinny uczestniczyć w opracowywaniu strategii odporności oraz mieć bezpośredni dostęp do środków unijnych umożliwiających przekładanie przygotowań na konkretne działania realizowane na rzecz lokalnych społeczności.